

ILMASTOKESTÄVÄN
ELVYTYKSEN
RATKAISUT

ASiantuntijatyöpaja: MAA- JA METSÄTALOUS, MAASEUTUTOIMIJIAT

Asiantuntijakommentaattorina
Birgitta Vainio-Mattila,
Maa- ja metsätalousministeriö

**DEMOS
HELSINKI**

**MEIDÄN
PITÄÄ
PUHUA.**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Työpajan keskeiset teemat

- Kestävä elvytys vaatii moninaisen tavoiteasennan, osaamisen, tutkimuksen ja ihmisten yhteentuloa ja yhteensovittamista, ilmon siiloja. Tämä tekee hyvistäkin aikomuksista haastavia toteuttaa. Tulevaisuus vaatii ratkaisukeskeistä "ilmastosopua".
- Ratkaisut löytyvät keinoista, joilla fossiilisiin polttoaineisiin perustuvaa yhteiskuntaa viedään kohti biotaloutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä.
- Työn ja toimeentulon luonne muuttuvat väistämättä. Tämän muutoksen tulisi kuitenkin johtaa uudenlaiseen taloudelliseen toimeliaisuuteen ja lisääntyviin työpaikkoihin, ei niiden

DEMOS vähennemiseen.
HELSINKI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

**MEIDÄN
PITÄÄ
PUHUA.**

Ryhmä 1

Ilmastonmuutosta hillitsevät investoinnit

Asiantuntijatyöpaja 19.8.2020

**DEMOS
HELSINKI**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Energian tuotanto ja energiatehokkuus (+investoinnit yleensä)

Mihin energian tuotannon ja energiatehokkuuden ulottuvuuksiin investoiminen vauhdittaisi ilmastokestävää siirtymää? Missä on akuuteimmat tuen tarpeet?

Millaisilla elvytyksen toimenpiteillä tämän ryhmän toimijat voisivat tukea siirtymää ilmastokestävään energian tuotantoon ja energiatehokkuuteen?

- investoinnit jotka tähtäävät **fossiilisten korvaamiseen**
- investoinnit **digitalisaatio**- infraan ja digitaalisen toiminnan kehittämiseen
- **hajautetun energiantuotannon** konkreettinen kehittäminen esim. lupaprosessien sujuvoittaminen
- **Yritysten investointihalukkuuden varmistaminen** Suomeen, maatalous- ja metsäsektorille sekä ruokajärjestelmään
- **Tilusjärjestelyinvestointeja** maa- ja metsätalouteen

Toimintaan ja tekemiseen kannustaminen, aktiivinen kannustaminen, yksilön oikeudesta tehdä töitä ... rajoittamisen sijaan

Kiertotalous

Minkä hankkeiden, teemojen tai toimijoiden tukeminen vauhdittaisi nopeiten siirtymää kiertotalouteen (esim. tutkimus, yritykset/startupit, koulutus)?

- Uusiutuvien luonnonvarojen käytön **kestävän kasvun** hyödyntäminen fossiilisten korvaamiseen
- Kysymyksessä ei ole pelkästään siitä, että materiaalit kiertävät, vaan mitä kiertää ja miten uusiutuvia ne ovat

Emme menesty luonnonvarojen lyhytjänteisellä tehokäytöllä. Mutta totaalikiellot eivät ole ratkaisu.

Rahoitusinstrumentit

Mitä ja miten eri rahoitusinstrumentteja tulisi käyttää ilmastokestävän siirtymän vauhdittamiseksi (kansalliset kuten Ilmastorahasto jne. tai kansainväliset kuten Green Deal jne.)?

- Pitkäjänteisyys ja rahoitusinstrumentit, jotka **kannustavat investoimaan**
- Tutkimusrahoitus

Lyhytaikainen hankekulttuuri on keskeinen ongelma jatkuvuuden ja pitkän tähtäimen tavoitteiden saavuttamiseksi.

**MEIDÄN
PITÄÄ
PUHUA.**

Ryhmä 2

Oikeudenmukainen siirtymä

Asiantuntijatyöpaja 19.8.2020

**DEMOS
HELSINKI**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Osaaminen

Mitä uutta osaamista tarvitsemme ja missä? Mistä vanhasta tulee poisoppia?

UUTTA

- Maaperätietoa tarvitaan lisää perusdataa, pitkäaikaisia kenttäkokeita, eri puolilta Suomea, moderneilla mittausteknologialla, kustannukset saatava alas
- Uudet viljelytekniikat, monokulttuurista siirryttävä monimuotoisiin viljelykiertoihin
- Orgaaninen aines säilytettävä maassa
- Oppia hakemaan yhteisiä tavoitteita kompromisseja ja sopua -> **ilmastosopu**
- **Hiilen kiertoa on ymmärrettävä entistä paremmin**, miten hiili saadaan palaamaan maahan ja kasvustoon, ylimääräinen pois ilmakehästä (turvemaat)
- **Julkisrahoitteista tutkimusta lisättävä - ei voi olla yksittäisten yritysten vastuulla**
- Maankäytön ohjaus uudella tavalla: tilusjärjestelyt
- Ilmastokestävät viljelytavat orgaanisille pelloille

POIS VANHASTA

- Näin on aina tehty -ajattelusta on päästävä pois.
- **Vastakkainasettelu haittaa kaikkia**

Kehittämisen vastuut ja roolit

Tunnistettujen osaamisen tarpeiden kehittämisen vastuut ja roolit: johtaminen ja organisointi sekä päätöksenteko ja toimeenpano.

Osallistavuus, yhteisymmärrys ja YHTEISET TAVOITTEET ASETETTAVA, ei ympäröi tavoitetta, vaan konkreettisia tulevaisuudenkuvia

- **kuka sopisi fasilitoimaan/johtamaan kokonaisuutta siten, että suunta on oikea, etenemistä tapahtuu koko ajan ja keinot on oikeudenmukaisia.** Pitkäjänteinen toteutus JA RAHOITUS

Julkisrahoitteinen ohjaus ja tutkimus

- **hankerahoitukset vs. budjettiraha**
- **Tiedon lisääminen kansalaisten keskuudessa** (oppimateriaali: esi- ja, perusopetus, lukio, korkeakoulut, opettajankoulutus, jne. Huom. kuka kirjoittaa? Kirjoittaja ei voi olla bisneksen edustaja)
- yliopistojen ja tutkimuslaitosten rahoitus
- läpinäkyvyys ja tuplatyön välttäminen, koordinointi, oppimis- ja tutkimusalusta, avoin tieto (ei keksitä pyörää uudelleen moneen kertaan) -> **mitä kaikkea jo tehdään ja tutkitaan**
- **tutkimus- ja kehittämistarpeiden kartoitus**

10 min: Tuet

Mihin ja miten tulisi kohdentaa tukia - entä mihin ei?

- **Sadonkorjausvelvoite** - onko oikein, että sama perustuki tuottaa pellolla ruokaa tai ei mitään? Pitäisikö erottaa ruoantuotannon tuet ja muut esim. maisemanhoito?
- Kustannustehokkuus, **paukut isoihin päästövähennyskeinoihin, ei turhaa näpertelyä**
- uusiutuvien polttoaineiden saatavuus: lämmöntuotanto vs. selluteollisuus: taistellaanko kohta samasta raaka-aineesta, hinnat? Lisää investointeja uusien bioraaka-aineiden tuottamiseen
- Siirtyminen uusiutuvaan energiaan -> **biokaasun tuotanto ja kysyntä saatava nousuun ja kannattavaksi kaikille** (tuottaja, jalostaja, kuluttaja)
- Jos kansalainen/yritys tekee vastuullisen, toivotun valinnan -> **tulisi olla taloudellisesti kannattavaa**
- Ilmastotoimia ja luonnonmonimuotoisuus tuettava siten, että ruoantuotannon kannattavuus ei vaarannu
- Tukea ja OHJAUSTA tilusjärjestelyihin
- Kiertotalous: **tukea uusiutuvaan energiaan + RAVINTEIDEN KIERTO**
- Kokonaiskestävyys
- Resilienssi

Loppukyselyn yhteenvedo

Työpajan tärkeimmän keskusteluaiheet:

- Yhteistyön ja johtamisen tarve
- Edelleen kukin lähestyy asiaa aika suppeasti oman viitekehyksen puitteissa
- Yhteisymmärryksen hakeminen ja **pois vastakkainasettelusta**
- Pyrkimys sopuun, eli keskusteltiin aluksi metsäsovusta, joka sitten muotoutui **ilmastosovuksi**

Loppukyselyn yhteenveto

Mikä jäi liian vähälle käsittelylle:

- Ruokasektorin kokonaisnäkymään emme päässeet lainkaan: tarvittaviin muutoksiin käytännöissä, ohjauskeinoihin ym.
- Maaseutualueiden asukkaat, ovat myös toimijoita
- Ehkä olisi vielä pitänyt korostaa tavallisten kansalaisten roolia ja yhteisöllisyyttä
- Ympäristöjärjestöjen ääni tässä keskustelussa

Kiitos osallistujille!

Juha Hakkarainen MTK
Karoliina Niemi Metsäteollisuus
Vesa Nuolioja ProAgria
Kukka Kukkonen ELY-keskus
Tuuli Hakala Valio
Jukka Rantala MTK
Liisa Pietola MTK
Timo Reko MSL
Markki Granander Metsäkeskus

Asiantuntijakommentaattori: **Birgitta Vainio-Mattila** Maa- ja metsätalousministeriö

**DEMOS
HELSINKI**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

**MEIDÄN
PITÄÄ
PUHUA.**

Pysytään kuulolla!

**#IlmastoAreena
#kestäväelvytys
#budjetti2021**

www.ilmastoareena.fi

**DEMOS
HELSINKI**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin